

Handläggare på stadsledningskontoret
Hans Skogsfors, telefon 08-508 29 588

Till
Kommunstyrelsen

Handläggare på trafikkontoret:
Rolf Gäfvert, Telefon: 08-508 263 27

Förbifart Stockholm. Inriktningsbeslut

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Redovisad inriktning för stadens medverkan i arbetet med Förbifart Stockholm godkänns.
2. Avtal mellan Stockholms stad och Vägverket Region Stockholm om reglering av stadens delfinansiering av arbetsplanarbetet för Förbifart Stockholm godkänns.
3. Staden delfinansierar arbetsplanarbetet i projektet Förbifart Stockholm med 50 mnkr, exklusive eventuell moms i prisnivå 2008-01-01, att avräknas från stadens totala bidrag till projektets utbyggnad.
4. Finansieringen får ske genom att ta i anspråk i stadens bokslut särskilt avsatta medel för. infrastruktursatsningar.
5. Trafik- och renhållningsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att inom respektive ansvarsområde med högsta prioritet arbeta för genomförandet av projektet Förbifart Stockholm.
6. Till stadsdirektören delegeras att underteckna avtalet och utföra utbetalningen för stadens del.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Torbjörn Johansson
Stabschef

Sammanfattning

Centrala utgångspunkter i den förhandlingsöverenskommelse om en samlad trafiklösning för Stockholmregionen som tagits fram under ledning av statens förhandlingsman är att vidga och hålla samman regionen, ge en hög regional och internationell tillgänglighet samt att åstadkomma en god trafikstruktur i regioncentrum. De projekt som intar en särställning när det gäller att uppfylla dessa kriterier är Citybanan och Förbifart Stockholm. Arbetena med Citybanan är nu påbörjade.

För Stockholms stads vidkommande är det av största betydelse att säkerställa ett snabbt igångsättande och ett effektivt bedrivande av arbetsplanarbetet för Förbifart Stockholm. I avvaktan på slutlig finansiering föreslår därför stadsledningskontoret att staden delfinansierar framtagandet av arbetsplan med 50 Mnr.. Finansieringen får ske genom att ta i anspråk i stadens bokslut särskilt avsatta medel för infrastruktursatsningar.

Stadsledningskontoret föreslår vidare att kommunfullmäktige godkänner redovisad inriktning på stadens medverkan i arbetet med Förbifart Stockholm samt avtal mellan Stockholm stad och Vägverket Region Stockholm om stadens delfinansiering av arbetsplanarbetet för projektet

Bakgrund

Tidigare beslut m m

En ny vägförbindelse mellan Skärholmen och Häggvik via Lovön, Bergslagsplan och Hjulsta har i decennier med olika namn ingått som ett viktigt element i stadens och regionens trafikplanering. Den finns t ex angiven i stadens översiktsplan och i den gällande regionplanen. Med hänsyn till regionens tillväxt av befolkning och ekonomi har den ökat i betydelse samt vuxit i omfattning och omfattar nu, under namnet Förbifart Stockholm, tre körfält per riktning. Av miljöskäl förutsätts den i huvudsak bli förlagd i tunnel.

Stockholms stad har under senare år i flera sammanhang uttalat sig för en utbyggnad av en vägförbindelse i Förbifart Stockholms läge och har vid processerna med förstudie och utredningsplan förordat detta projekt framför andra alternativ, t ex den s k Ulvsundadiagonalen. Senast i augusti 2007 i samband med beredningsremissen inför regeringens tillåtlighetsprövning beslutade kommunstyrelsen i denna riktning.

Vägverket Region Stockholm (VST) avser att tidigt under året överlämna handlingar till regeringen som grund för tillåtlighetsprövning enligt miljöbalken av projektet Förbifart Stockholm. VST avser också att tidigt under året påbörja arbetet med arbetsplan. Berörda kommuner kommer därvid att engageras. Arbetsplanarbetet har av rättsliga skäl fått skjutas upp en tid.

Ny överenskommelse om en samlad trafiklösning för Stockholmsregionen
Statens förhandlingsman Carl Cederschiöld överlämnade 2007-12-19 till regeringen "Samlad trafiklösning Stockholmsregionen för miljö och tillväxt – till 2020 med utblick mot 2030" (nedan kallad överenskommelsen). Bakom denna överenskommelse står Alliansens partier i regionen och vad gäller listan över investeringsobjekt och deras inbördes prioritering även socialdemokraterna.

Med tanke på de stora eftersatta behoven i regionens infrastruktur bygger trafiklösningen på en systemsyn baserad på främst tre utgångspunkter:

- Vidga och hålla samman regionen – ny kapacitet över Saltsjö-Mälarsnittet
- Hög regional och internationell tillgänglighet
- God trafikstruktur i regioncentrum

Det slås fast att två projekt intar en särställning för att uppfylla dessa kriterier, nämligen Citybanan (som redan är påbörjad) och Förbifart Stockholm. Dessa är därmed de högst prioriterade projekten för hela regionen.

Förbifart Stockholm i överenskommelsen

I överenskommelsen framhålls att kapacitetsbristen över Saltsjö-Mälarsnittet riskerar att leda till en funktionell delning av regionen i en nordlig och en sydlig del. Detta skulle få mycket allvarliga konsekvenser för regionen och därmed Sveriges konkurrenskraft och framtida välfärd. Mot den bakgrunden har, vid sidan av Citybanan, Förbifart Stockholm givits en särskild prioritet i överenskommelsen.

Överenskommelsen ska godkännas av dels statsmakterna, dvs. regering och riksdag, dels samtliga kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige i Stockholms län. För närvarande sker beredning inom regeringskansliet inför budgetproposition och inriktningsproposition för långsiktiga investeringar i landets transportsystem fram till år 2019. Propositionerna förväntas komma i september 2008. Således avvaktas nu beslut om den slutliga finansieringen av Förbifart Stockholm.

Enligt överenskommelsen föreslås genomförandet av Förbifart Stockholm indelas i två etapper, delen Hjulsta – Häggvik som förutsätts byggstartas år 2012, samt delen Skärholmen – Hjulsta. Förbifarten förutsätts i sin helhet öppnas för trafik år 2022 och beräknas totalt kosta 25 Mdkr. Delen Hjulsta – Häggvik beräknas kosta 5,5 Mdkr och avses finansieras via sk Offentlig Privat Samverkan (OPS) eller alternativt via statligt lån i riksgälden. Projekteringen avses finansieras med inkomster från införd trängselskatt. Delen Skärholmen – Häggvik avses finansieras med 3,75 Mdkr av staten inom VST:s ram, med 1,25 Mdkr av Stockholms stad samt i övrigt med intäkter från trängselskatten.

I överenskommelsen betonas att förbifarten även har förutsättningar att bli ett viktigt kollektivtrafikstråk i regionen.

Ärendet

I stadens budget för 2007 anges följande. *Senast under 2008 ska staden fatta inriktningsbeslut om Förbifart Stockholm och en östlig förbindelse.* Med anledning härav har staden haft överläggningar med VST om förutsättningar för projektets planering och genomförande. Under januari 2008 har framtagits ett avtal om delfinansiering av arbetsplan för Förbifart Stockholm.

I avtalet regleras stadens och VST:s åtaganden för arbetsplanen, inklusive tidplan och ekonomisk ansvarsfördelning. Staden ska enligt avtalet finansiera del av arbetsplanen motsvarande 50 mnkr exklusive moms i prisnivå 2008-01-01. Vid eventuell ytterligare medfinansiering från staden av Förbifart Stockholm ska dessa 50 mnkr inräknas i stadens totala medfinansiering. Om genomförandevalt inte träffas senast 2009-06-30 ska VST återbetala kapitalbeloppet. Avtalets giltighet är beroende av att kommunfullmäktige senast 2008-04-30 godkänner avtalet.

Ärendets beredning

Inom stadsledningskontoret har detta ärende beretts av staben i kontakt med finansavdelningen. Trafikkontoret har medverkat vid framtagandet av såväl avtalet som tjänsteutlåtandet. Stadsledningskontorets juridiska avdelning har deltagit i arbetet med avtalets utformning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret delar den uppfattning som framförs i överenskommelsen att de projekt som förbättrar de nord-sydliga förbindelserna, dvs Citybanan och Förbifart Stockholm, är fundamentala för regionens och landets utveckling. Den funktionella tudelning av regionen i en nordlig och en sydlig halva som redan nu

börjar märkas kommer om inte båda dessa objekt kommer till stånd att accentueras ytterligare.

För att den tidplan för förbifarten som överenskommelsen bygger på ska kunna hållas är det av största betydelse att arbetet med nästa planeringssteg, arbetsplanen, kan komma igång snarast med de resurser som krävs. Trafik- och renhållningsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden bör ges i uppdrag att inom respektive ansvarsområde med högsta-prioritet arbeta för genomförandet av projektet Förbifart Stockholm.

Det är viktigt att staden under hela processen från planering till utbyggnad påverkar utformning och sträckning av förbifarten och dess trafikplatser.

Stadsledningskontoret är medvetet om att förbifartsprojektet är förenat med vissa osäkerheter, både kostnads- och miljömässigt. En nu näraliggande osäkerhet är exempelvis att regeringen ännu inte lämnat tillåtlighet enligt miljöbalken. Då staden och VST båda delar uppfattningen att projektet är av synnerlig betydelse för regionens framtid och då planeringsprocessen för ett så stort och komplicerat projekt som detta lätt drar ut på tiden anser kontoret det ändå vara värt eventuella risker att lämna nämnda bidrag för att komma igång och effektivisera planeringsprocessen.

I samband med att regeringen lämnar tillåtlighet för projektet Förbifart Stockholm bör en principöverenskommelse (ramavtal) träffas mellan Vägverket och de fyra berörda kommunerna Stockholm, Huddinge, Ekerö och Sollentuna. I ett sådant avtal regleras övergripande frågor för utbyggnaden, t ex de villkor under vilka kommunerna förbinder sig att förse Vägverket med den mark som behövs för projektet. I ramavtalet regleras även ansvar för hantering av fastighetsrättsliga frågor och för framtagande av detaljplaner.

I överenskommelsen framförs att det är angeläget att ett genomförandavtal för Förbifart Stockholm träffas under 2008 – 2009 mellan regeringen, VST, Stockholms stad, Ekerö kommun och landstinget. Detta avtal avses säkra projektets finansiering samt fortsatta planering och genomförande. Det anges också i överenskommelsen att en beredning för vård och uppföljning av överenskommelsen bör medverka till att ett sådant avtal kommer till stånd.

Då förslag till arbetsplan och detaljplaner föreligger ska också ett mer traditionellt genomförandavtal träffas mellan VST och respektive berörd kommun. Här regleras bland annat VST:s respektive kommunens åtaganden under och efter

byggtiden. Vidare fastställs detaljer runt projektets utformning och lokalisering liksom vem som blir huvudman för de anordningar som ingår i projektet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige godkänner inriktningen på stadens medverkan i arbetet med Förbifart Stockholm samt bilagt avtal mellan Stockholm stad och VST om stadens delfinansiering av arbetsplanarbetet för projektet med 50 mnkr. Finansieringen får ske genom att ta i anspråk i stadens bokslut särskilt avsatta medel för infrastruktursatsningar.

Vidare föreslås att uppdrag ges till berörda nämnder att arbeta för genomförande av projektet. Stadsledningskontoret föreslår också att kommunfullmäktige delegerar till stadsdirektören att underteckna avtalet och utföra utbetalning för stadens del.

Bilaga

Avtal mellan Stockholms stad och Vägverket Region Stockholm om delfinansiering av arbetsplan för Förbifart Stockholm.